

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJĄ IR MIGRACIJOS DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

2019-05-29 Nr. 4D-2019/1-644

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. gegužės 20 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama ir – VRM, Vidaus reikalų ministerija) ir Migracijos departamento prie VRM (toliau vadinama ir – Migracijos departamentas, MD, MD prie VRM) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant jo prašymą.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „2019 m. balandžio 3 d. kreipiausi į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją [...] ir Migracijos departamentą [...] ir prašiau pateikti informaciją: „Pateikite kompetentingo specialisto (kuris galėtų konsultuoti klausimais susijusiais su asmens duomenų susistemintomis rinkmenomis, asmenų kartotekomis ir bylomis) darbinį el. pašto adresą, tel. numerį.“ Balandžio 9 d. gavau el. laišką [...], kuriuo buvau informuojamas, kad mano kreipimasis yra registruotas ir persiųstas neva pagal kompetenciją. Gegužės 2 d. gavau dokumentą iš Migracijos departamento [...]. Darbuotoja atsiuntė MD teisės skyriaus patarėjos [...] raštą, kuris mano manymu neatitinka teisės aktuose nustatytos tvarkos, nes: i) Nenurodyta apskundimo tvarka ir terminai“(šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Manau, kad mano LR Konstitucijos laiduojama teisė gauti informaciją buvo pažeista nes: 1. Migracijos departamentas kliudo gauti informaciją; Manau, kad mano teisė į gerą viešąjį administravimą buvo pažeista, nes: 2. Vidaus reikalų ministerija nesuvaldė ir nesukontroliavo Migracijos Departamento ir per 20 darbo dienų, iš esmės, motyvuotai neatsakė į mano prašymą, apribojo mano teisę gauti kompetentingo specialisto darbinį elektroninio pašto adresą ir tel. numerį.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjas kartu su Skundu pateikė dokumentus, iš kurių nustatyta, kad:

4.1. 2019 m. balandžio 3 d. (elektroninis laiškas išsiųstas 21.40 val.) kreipėsi į VRM prašydamas: „Pateikite nuorodas į pagrindinius teisės aktus, kuriais remiantis MD prie VRM tvarko asmens duomenų susistemintas rinkmenas – kartotekas, bylas ir kita. 2 Pateikite kompetentingo specialisto (kuris galėtų konsultuoti klausimais susijusiais su asmens duomenų susistemintomis

rinkmenomis, asmenų kartotekomis ir bylomis) darbinį el. pašto adresą, tel. numerį“;

4.2. VRM 2019 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 1D-1937 Pareiškėją informavo, kad jo 2019 m. balandžio 3 d. kreipimasis buvo persiustas nagrinėti pagal kompetenciją Migracijos departamentui;

4.3. 2019 m. gegužės 2 d. Migracijos departamentas raštu Nr. 10K-19517 Pareiškėjui pateikė nuorodas į pagrindinius teisės aktus, kuriais vadovaujantis duomenys yra sisteminami, archyvuojami ir kitaip tvarkomi Migracijos departamente; šiame rašte taip pat nurodoma, kad „Dėl papildomos informacijos pateikimo ar konsultacijų siūlome kreiptis į Migracijos departamentą bendruoju elektroninio pašto adresu mdinfo@vrm.lt arba telefonu (8 5) 2717112“; rašto Nr. 10K-19517 apačioje įvardijama, kad šį raštą Pareiškėjui parengė A. M. [*Seimo kontrolieriui asmens vardas ir pavardė yra žinomi*], kartu nurodant šio asmens elektroninio pašto adresą.

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAJ):

14 straipsnis „Prašymų ir skundų nagrinėjimas“ – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]. 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstyto klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis. [...].“

6. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės):

6.1. *25 punktas* – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos“;

6.2. *35 punktas* – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys“;

6.3. *38 punktas* – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

7. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 291 (toliau vadinama ir – Nuostatai):

7.1. *8 punktas* – „Vidaus reikalų ministerijos veiklos tikslai yra: [...] 8.8. formuoti valstybės politiką migracijos srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą“;

7.2. *15¹ punktas* – „Ministerija, siekdama 8.8 papunktyje nurodyto veiklos tikslo: 15¹.1. rengia migracijos srities įstatymų projektus, aprobuoja, prireikus rengia ir vidaus reikalų ministrui teikia ministro įsakymų projektus, Vyriausybei – šiame papunktyje nurodytos srities Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus; 15¹.2. koordinuoja migracijos procesų reguliavimą, analizuoja migracijos procesus ir organizuoja jų stebėseną; 15¹.3. kontroliuoja, kaip

įgyvendinama valstybės politika migracijos srityje ministerijai pavaldžiose įstaigose; 15¹.4. koordinuoja valstybės politikos įgyvendinimą vizų srityje vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigose; 15¹.5. prižiūri, kaip įgyvendinama valstybės politika asmens dokumentų išdavimo srityje; 15¹.6. Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nustatytais atvejais dalyvauja įgyvendinant valstybės politiką Lietuvos Respublikos pilietybės srityje.“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas teigia, kad VRM netinkamai vykde savo funkcijas, todėl nepagrįstai persiuntė Migracijos departamentui nagrinėti jo 2019 m. balandžio 3 d. prašymą suteikti informaciją (pateikti konkrečias nuorodas į teisės aktus bei kompetentingo darbuotojo kontaktus) apie tai, kaip Migracijos departamente yra sisteminami, archyvuojami ar kitaip tvarkomi duomenys.

9. Valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtą atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis. Kiekviena institucija veiklą vykdo teisės aktais nustatytos kompetencijos ribose. Institucija turi tik tuos įgaliojimus, kurie jai yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas.

Pagal Nuostatuose įtvirtintą teisinį reglamentavimą VRM formuoja valstybės politiką migracijos srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, rengia migracijos srities įstatymų ir kitų šios srities teisės aktų projektus, koordinuoja migracijos procesų reguliavimą, analizuoja migracijos procesus ir organizuoja jų stebėseną, kontroliuoja, *kaip įgyvendinama valstybės politika* migracijos srityje ministerijai pavaldžiose įstaigose, koordinuoja valstybės politikos įgyvendinimą vizų srityje vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigose, prižiūri, kaip įgyvendinama valstybės politika asmens dokumentų išdavimo srityje, Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nustatytais atvejais dalyvauja įgyvendinant valstybės politiką Lietuvos Respublikos pilietybės srityje, *t. y. nekaupia duomenų apie tai, kaip Migracijos departamente yra sisteminami, archyvuojami ar kitaip tvarkomi duomenys, arba apie tai, kurie asmenys šias funkcijas atlieka.*

VAĮ 14 straipsnyje nustatyta: jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis nenagrinėja prašymo ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai praneša asmeniui.

Kadangi nagrinėjamu atveju Pareiškėjas kreipėsi į VRM prašydamas pateikti informaciją apie Migracijos departamento veiklą, t. y. duomenis, kuriais disponuoja pati institucija, vertintina, kad VRM pareigūnai tinkamai vadovavosi VAĮ nuostatomis ir laikydami teisės aktuose nustatyto termino pagrįstai persiuntė skundą nagrinėti pagal kompetenciją Migracijos departamentui.

10. Skunde taip pat keliamas klausimas, ar Migracijos departamentas laikėsi visų teisės aktų reikalavimų pateikdamas Pareiškėjui 2019 m. gegužės 2 d. atsakymą.

Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą institucija nagrinėja pareiškėjo prašymą ir pareiškėjui pateikia atsakymą pagal jo turinį arba atsisako patenkinti minėtą prašymą ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. *Tik atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.*

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad 2019 m. gegužės 2 d. Migracijos departamentas nepažeisdamas teisės aktuose įtvirtinto 20 darbo dienų termino raštu Nr. 10K-19517 pateikė

Pareiškėjui jo prašomą informaciją, t. y. nuorodas į pagrindinius teisės aktus, kuriais vadovaujantis duomenys yra sisteminami, archyvuojami ir kitaip tvarkomi Migracijos departamente; kontaktus, kuriais Pareiškėjas gali kreiptis dėl papildomos informacijos pateikimo arba konsultacijų. Be to, minėto rašto apačioje įvardijamas asmuo, kuris jį parengė, ir šio asmens elektroninio pašto adresas. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Migracijos departamento pareigūnai, pateikdami Pareiškėjui 2019 m. gegužės 2 d. atsakymą Nr. 10K-19517, laikėsi teisės aktų, reglamentuojančių viešąjį administravimą, reikalavimų.

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas dėl VRM ir Migracijos departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo prašymą, yra nepagrįstas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X prie Skundą dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant jo prašymą, atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas